

Jesper Tang Nielsens prædiken 2. søndag i advent

Taler

Jesper Tang Nielsen
Valgmenighedspræst

Dato

4. december 2022

Sted

Københavns og Vartov
Valgmenigheder

Omstændigheder**Prædikentekst**

Lukasevangeliet kapitel 21, vers 25-36

Salmer

Stat op i gry, min Gud, stat op
Vær velkommen, Herrens år (Advent)
Sin vogn gør han af skyer blå
Luk øjne op, al kristenhed
Rejs op dit hoved, al kristenhed
Skyerne gråner, og løvet falder

- 1 Jeg interesserer mig lidt for jura. Selv om der på mange plan er meget jeg ikke forstår, og jeg ofte tænker, at retssystemet bliver helt misforstået. En retssag kan jo ikke afgøre, hvad der er rigtigt og forkert eller sandt og falsk i virkeligheden. For en domstol kan ikke afgøre, hvad der faktisk er sket i en sag. Når en dommer
- 5 fælder dom, bestemmer vedkommende ikke, om en given forbrydelse har fundet sted eller ej. Retssystemet bestemmer ikke, hvad virkeligheden i virkeligheden er. Retssystemet er et forsøg på at definere en virkelighed, som alle skal rette sig efter. Dommeren bestemmer, at de involverede skal forholde sig på en bestemt måde til det, der måske eller måske ikke er sket. Ingen kan vide med
- 10 sikkerhed, hvad der er sket i virkeligheden, men dommeren fastlægger en virkelighed, som bestemmer, hvordan der skal handles. Den virkelighed må alle rette sig efter. Vil man ikke det, har retssystemet magt til at sætte det igennem. Det er en retsstat.
- 15 Ligestillings- og diskriminationsret er særligt interessant, har jeg lært. Der sker meget opsigtsvækkende ting for tiden. Højesteret i New Zealand har netop fældet dom i en sag, der var anlagt mod den newzealandske stat for diskrimination. En gruppe unge mente sig diskrimineret, fordi valgretsalderen i New Zealand er 18 år. Argumentet var, at de områder, som hovedsageligt har
- 20 betydning for dem, bliver nedprioriteret. De tænker ikke kortsigtet og individualistisk på skole- og uddannelsespolitik, men langsigtet og kollektivistisk på klimapolitik. Fordi de ikke kan stemme, bliver deres fremtid negligeret.

25 Straks man hører det argument, kommer man til at tænke tilbage på corona-
tiden, hvor det unægtelig også var gruppen uden stemmeret, der bar de tungeste
byrder.

30 Sagen i New Zealand er en del af et mere udbredt fænomen, hvor unge bruger
retssystemet mod det etablerede politiske system, fordi de mener, at deres
langsigtede interesser for klodens tilstand bliver tilsidesat af hensyn til de
voksnes kortsigtede velstand.

35 En gruppe børn har anlagt sag mod Argentina og andre stater for komiteen
under Børnekonventionen. De anklager staterne for ikke at varetage
forpligtelsen til at sikre og beskytte barnets ret til liv ved ikke at handle
tilstrækkeligt aktivt mod klimaforandringer. Komiteen fandt, at sagen skulle
prøves i det argentinske retssystem, for den kunne indbringes for dem.

40 Ved menneskerettighedsdomstolen har seks børn og unge fra Portugal anlagt
sag mod 33 europæiske lande, herunder Danmark, for brud mod
menneskerettighedskonventionens artikel 2, 8 og 14, dvs. retten til liv, retten til
familieliv samt forbuddet mod diskrimination. De pågældende hævder, at de
allerede har forringet livskvalitet som følge af klimaforandringer. De oplever
bl.a. nedsat energiniveau, søvnbesvær, færre muligheder for at opholde sig
45 udendørs og angst. De påstår, at de fratages retten til at stifte familie, fordi
klimaet vil få for endnu større negative konsekvenser for deres fremtidige børn.
Og deres egen ret til liv krænkes, fordi der ikke handles mod den globale
opvarmning. Den hollandske højesteret har i en anden sag allerede afgjort, at det
er et brud på retten til liv, at staten ikke handler tilstrækkeligt for at undgå
50 klimaforandringer. Nu skal denne sag føres i det store kammer i Strasbourg.

Meget tyder på, at børnene og de unge er ved at få domstolene til at afgøre, at
klimaforandringer er en virkelighed, som man skal rette sig efter. Om
klimaforandringer er menneskeskabte eller ej, kan domstolene ikke dømme om.
55 De kan heller ikke afgøre, hvor kritiske klimaforandringer er, eller hvor akut
handling er krævet. Men de kan afgøre, at klimaforandringer er en virkelighed,
som man skal rette sig efter. Det giver mening, for klimaforandringer er
virkelighed for de børn og unge, der oplever, at voksengenerationen lader hånt
om deres fremtid. De kan nøgternt konstatere, at deres muligheder begrænses af
60 hensyn til deres forældres bekvemmelighed. De må acceptere – måske som den
første generation i verdenshistorien – at deres levestandard ikke bliver bedre end

deres forældres, mens de kan se, at deres problemer ikke får politisk opmærksomhed, fordi de ikke kan stemme. Dybest set, opfatter de, at deres ret til liv er truet. At konsekvenserne af de voksnes selviske behov fratager dem livslysten og livsmodet og til sidst selve livet. Deres liv er fanget i et klaustrofobisk og dystopisk univers, hvor håbet lades ude, fordi de, der skulle sikre og beskytte deres liv, ikke tager livet alvorligt. Det er disse børns og de unges angstfyldte virkelighed. Domstolene kan gøre det til en fælles virkelighed, som man skal rette sig efter. Det sker, når der fældes dom. Så skal man handle efter den. Det er det, dommen er.

Jesus taler om dom i evangeliet i dag, og han fælder dom. Han taler om dommen i fremtiden, for han ser frem mod en dommedag, hvor han selv skal komme igen på himlens skyer med magt og herlighed. Han skal optræde som en himmelsk konge og dommer, og alle skal stå frem foran ham, så dommen kan fældes. For på den dag vil Gud oprette sit rige. Forud vil der være tegn i sol og måne og stjerner. På jorden vil der være forvirring og panik på grund af naturkræfternes rasen, men det er blot indledningen til dommen. ”Når de ting begynder at ske,” siger Jesus, ”skal I rette jer op og løfte hovedet, for jeres forløsning er nær.” For den dom, der skal fældes, står han selv for. Dommen er derfor ikke bare en frifindelse; dommen er en forløsning, for den dom bryder med denne verden og skaber en ny virkelighed, som i teksten kaldes Guds rige. I forløsningen får vi livet. Det er fremtidsudsigterne, når vi ser frem mod den kommende dom. Vi synger om det i salmerne i dag. Vi har lige sunget, at han kommer igen som al verdens dommer, og enhver han kendes ved i Guds, sin faders herlighed, de er vis på livets krone. Og under altergangen skal vi synge, at der ikke er grund til at frygte dommedag, for dommeren har selv ført din sag og fra sig selv den vundet. Når det er sådan en dommer, man kan forvente på dommedag, kan man frimodigt rette sig op og stå frem for Menneskesønnen, når han kommer i magt og megen herlighed. For da er det forløsningens tid.

Det er den dom, Jesus taler om. Den kommende dom i fremtiden. Men mens han taler om den, fælder han også dom. Den gælder i nutiden. For den fremtidige dom skal være den virkelighed, som man skal rette sig efter nu. Dommen med den kommende forløsning og det fremtidige Guds rige er virkelighed for vores liv nu, så man skal handle efter den og ikke lade sig sløve af svir og drukkenskab og dagliglivets bekymringer, som han siger. I stedet skal man altid, i ethvert øjeblik leve efter, at den dag kommer, hvor alting forløses og Guds rige oprettes. Det er den gældende virkelighed, som skal bestemme livet.

Men som ingen dom i en retssag kan afgøre, hvad der faktisk er sket, kan dommen i evangelieteksten heller ikke afgøre, hvad der faktisk skal ske. Det er en
105 dom om, hvad vi skal rette os efter. Og det retter vi os efter, når fremtidens forløsning af livet giver os livslyst og livsmod til at leve livet nu. Således lever vi altid i lys af den dommedag, der skal komme.

Klima-bevidste børn og unge og voksne, for de findes også, lever i lys af en
110 anden dommedag. Den indeholder ikke en dømmende og frelsende Menneskesøn, der kommer med magt og megen herlighed. Den dommedag er ingen forløsning. Deres dommedag indeholder kun ødelæggelse og undergang. Det bestemmer deres virkelighed, så ikke bare fremtiden, men også nutiden er dyster og mistrøstig. De beskriver selv konsekvenserne så de ligner de
115 panikreaktioner, som evangelieteksten omtaler, når ”folkene på jorden gribes af angst, rådvilde over havets og brændingens brusen.” Retten til livet er krænket, for de har mistet livsmod og livslyst.

Klima-ubevidste voksne, for det er det især, lever også efter en anden
120 dommedag. Den indeholder heller ikke dømmende og frelsende Menneskesøn, der kommer med magt og megen herlighed. For den dommedag kommer slet ikke. Det bestemmer deres virkelighed, så deres nutid ikke er bestemt af fremtiden, men de kommer til at ligne de mennesker, som Jesus advarer mod, der ”sløves af svir og drukkenskab og dagliglivets bekymringer”. Med deres
125 ligegyldighed over for fremtiden tager de livsmodet og livslysten fra deres efterkommere. De krænker kommende generationers ret til liv.

Til begge grupper og til alle, uanset hvilken angst man er grebet af, og uanset hvilke bekymringer man gør sig for fremtiden, lyder evangeliet i dag i Jesu dom.
130 Han giver os tilsagn om, at fremtidens dommedag er bestemt af hans genkomst, hvor dommen fældes af ham. Det er forløsning. Det er den virkelighed, vi skal rette os efter, når vi lever i en nutid, der kræver vores aktive deltagelse. For retter vi os efter den fremtid, kan vi i nutiden handle med frimodighed og håb. Uanset hvor reelle truslerne fra klimakrisen er, uanset hvor dystre fremtidsudsigterne
135 ser ud for børn og unge, uanset hvor graverende og deprimerende alle andre problemer er, skal vi handle i dem med livsmod og livslyst, for der er fældet dom over os og i dommen har vi fået livet. Den dom må vi rette os efter og ikke tage livet, livsmodet eller livslysten fra nogen.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

145

Tags

2. søndag i advent, Første tekstrække, Klimaprædiken, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jesper-tang-nielsens-praediken-2-sondag-i-advent>

150

155

160

165

170

175